

Wyciąg z Regulaminu Konkursu

**Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 Oś priorytetowa II -
Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Działanie:**

2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego Typ projektów

**2. Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych Tytuł projektu:
Rozwój zielonej infrastruktury poprzez wsparcie ogrodów działkowych**

IV. Wykaz rodzajów inwestycji możliwych do finansowania z grantów udzielanych w ramach konkursu

W ramach urządzeń użyteczności publicznej, wspierane będą wyłącznie części wspólne terenów zieleni (tj. z wyłączeniem terenów zieleni przeznaczonych do indywidualnego korzystania przez osoby będące członkami stowarzyszeń lub innych organizacji); wsparcie będzie kierowane do tych terenów zieleni, które służą przede wszystkim mieszkańcom miast bez względu na lokalizację terenu, w tym dla interwencji oddziałujących pozytywnie na całość terenu zieleni w granicach projektu i w jego otoczeniu.

1. W ramach konkursu mogą być zgłaszane projekty dotyczące następujących rodzajów inwestycji:

A. Podstawowy zakres rodzajów inwestycji:

- 1) tworzenie i odnowienie zieleni (drzewa, krzewy, klomby, żywopłoty, murawy), w tym na terenie zrehabilitowanym lub oczyszczonym ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rodzimych;
- 2) pozyskanie i nasadzenie roślinności wieloletniej spośród gatunków odstraszających komary i kleszcze;
- 3) powiększenie ogrodu działkowego w oparciu o sąsiadujące tereny niezagospodarowane lub porzucone, o ile istnieje wymagana dla ROD dokumentacja i decyzje administracyjne;
- 4) zakładanie zielonych dachów na istniejących budynkach wraz z niezbędną infrastrukturą służącą do utrzymania zieleni, łącznie (w uzasadnionych przypadkach) z konstrukcją nowej więźby dachowej;
- 5) tworzenie i odnowienie tzw. zielonych ścian, w szczególności izolujących od hałasu oraz zazieleniania ścian istniejących budowli, pod warunkiem zachowania

historycznego krajobrazu miejskiego oraz nieutrudniania widoczności w ruchu drogowym i pieszym;

6) leczenie i umacnianie na terenie ogrodów działkowych i w bezpośrednim ich sąsiedztwie starych drzew – w ramach ochrony ekosystemu glebowego, siedlisk fauny i mikroorganizmów, a także ratowania dziedzictwa przyrodniczego w postaci okazów cennych, pomników przyrody lub potencjalnych pomników przyrody;

7) budowa, remont lub modernizacja banerów i tablic edukacyjnych o roli ekologicznej ROD;

8) uaktywnienie biologiczne terenu poprzez likwidację pół- lub nieprzepuszczalnych utwardzeń powierzchni gruntu lub zastąpienie ich przepuszczalnymi;

9) działania zmierzające do usunięcia niepożądanych gatunków roślin – obcych, inwazyjnych, lub niebezpiecznych dla zdrowia/życia;

10) wdrażanie standardów ochrony drzew opracowanych w ramach projektu

11) zazielenianie roślinami miododajnymi wszelkich powierzchni, w tym dachów, ścian, płotów i gruntu;

12) sporządzanie planów zagospodarowania ROD na podkładach geodezyjnych przewidujących tereny ogólne, ogródki jordanowskie, ścieżki edukacyjne;

13) tworzenie warunków utrzymania zieleni w ramach realizowanych projektów:

a) zapewnienie naturalnego nawożenia, np. poprzez budowę/zakup kompostownika, urządzenia do rozdrabniania gałęzi, miejsca składowania kompostu i ściółki (zrębki, torf, trociny i in.) wykorzystywanych na terenie ogólnym ROD,

b) budowa, instalacja, remont lub modernizacja instalacji służących regulacji zaburzonych stosunków wodnych wpływających negatywnie na istniejącą zieloną infrastrukturę ROD,

c) budowa lub renowacja zbiorników wodnych o podłożu naturalnym, zasilanych wodami gruntowymi lub ukierunkowanym spływem wód opadowych,

d) budowa lub renowacja instalacji ograniczającej spływ powierzchniowy wód opadowych lub pozwalającej na retencję nadmiaru wód gruntowych wysokiego poziomu, w tym zbiorniki sztuczne naziemne i podziemne,

e) zabezpieczenia wody opadowej do nawadniania, w tym sieci zbierające

i rozprowadzające wodę opadową i systemy nawadniania (rozsączającego, zraszającego, kropelkowego),

f) budowa ogrodów deszczowych,

g) zabezpieczenie zieleni przed osunięciem gruntu,

h) zabezpieczenie zieleni przed erozją wodną gruntu;

14) tworzenie warunków sprzyjających ochronie i rozwojowi różnorodności biologicznej służącej zieleni:

a) utworzenie lub odtworzenie remizy dla ptaków i owadów (skupiska roślin nektarowych i owocodajnych, np. tarnina, czereśnia ptasia, dereń, czeremcha, świdośliwa,

głóg),

b) utworzenie łąki kwietnej trwałej (na bazie traw i bylin),

c) utworzenie instalacji służących zachowaniu i rozwojowi dzikich owadów, w tym zapylających (np. hotel dla owadów),

d) zakładanie i modernizacja pasiek na wydzielonych terenach ogrodowych, instalacja barci,

e) karmiki i budki lęgowe dla ptaków, w tym łowiących komary (np. dla jerzyków),

f) urządzenie oczka wodnego lub oazy wodno-błotnej na bazie podsiąkowych wód

gruntowych z myślą o zieleni oraz faunie tego typu ekosystemu (wodnego, wodnobłotnego bagiennego), w tym z uwzględnieniem zwierząt ograniczających licznosc

komarów (larwa oraz imago),

g) tworzenie miejsc schronienia i odpoczynku, w tym miejsc zimowania

występujących na obszarze oraz w sąsiedztwie ROD zwierząt pożądanych lub

rzadkich (np. jeże, nietoperze);

15) działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne przyczyniające się do zachowania i rozwoju zielonej infrastruktury:

a) kampania informacyjno - promocyjna zachęcająca do kompostowania;

b) tworzenie ścieżek edukacyjnych w ROD, rozwijanie współpracy ze szkołami, przedszkolami i innymi instytucjami edukacyjnymi;

c) zakładanie tematycznych tablic edukacyjnych;

d) tworzenie działek edukacyjnych - wykorzystując tereny niezagospodarowane lub wolne działki;

e) opracowanie i prowadzenie akcji promocyjno - edukacyjnej w zakresie znaczenia

działań pro środowiskowych.

B. Inwestycje w zakresie elementów dodatkowych, w tym infrastruktury dla

udostępnienia zieleni (max. do 30% kosztów kwalifikowanych projektu):

- 1) zagospodarowanie, w tym rekultywacja terenów ROD dotychczas nieużytkowanych;
- 2) budowa i modernizacja sieci sanitarno - kanalizacyjnych na terenach ogólnych ROD;
- 3) budowa tężni w ogrodzie wraz z zagospodarowaniem terenu, tj. ławki, śmietniki - „mini uzdrowisko”;
- 4) usuwanie składowisk odpadów na terenie ROD z odzyskiem surowców lub energii lub unieszkodliwieniem substancji i materiałów nie nadających się do wykorzystania;
- 5) wymiana pokryć dachowych eternitowych zawierających azbest - domy działkowca, świetlice, budynki administracyjne, wiaty, budynki gospodarcze; przy czym koszt budowy nowego dachu jest kwalifikowalny w ramach pkt. I w przypadku, jeśli zostanie pokryty zielenią;
- 6) budowa i modernizacja zbiorników na nieczystości ciekłe na terenach ogólnych ROD - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- 7) modernizacja i utrzymanie kanałów i rowów melioracyjnych na terenie ROD w stanie sprawności technicznej;
- 8) punkty pierwszej pomocy: apteczka, rękawiczki jednorazowe, maseczki do sztucznego oddychania (chusty twarzowe), defibrylator;
- 9) budowa małej biogazowni;
- 10) zmiana przyciągających komary czarnych powierzchni zewnętrznych ścian infrastruktury ogrodowej, ławek i innych obiektów na powierzchni w barwach jasnych;
- 11) zakładanie placów zabaw dla dzieci;
- 12) wyposażanie terenów ogólnych w siłownie plenerowe;
- 13) modernizacja budynków służących na siedziby dla zarządów ROD do 35 m², w tym ocieplanie tych obiektów;
- 14) remont Domów Działkowca, świetlic, budynków administracyjnych z uwzględnieniem termomodernizacji, celem ich wykorzystywania przez społeczność lokalną - celem edukacji proekologicznej, warsztaty dla dzieci i młodzieży, miejsca spotkań społeczności lokalnej, miejsca szkoleń dla instruktorów ogrodowych;

- 15) budowa wiat na imprezy plenerowe;
- 16) modernizacja i budowa hydroforni;
- 17) modernizacja i budowa ogólnooгородowej sieci wodociągowej wraz z opomiarowaniem;
- 18) modernizacja studni głębinowych;
- 19) modernizacja i budowa ogólnooгородowej sieci energetycznej;
- 20) wymiana odbiorników energii elektrycznej na energooszczędne na terenach ogólnych;
- 21) modernizacja instalacji grzewczych i źródeł ciepła na ekologiczne z małą emisją spalin;
- 22) budowa parkingów dla rowerów jako alternatywy dla samochodów;
- 23) budowa wewnętrznych dróg i parkingów dla działkowców z utwardzoną powierzchnią;
- 24) przystosowanie infrastruktury ogólnooгородowej celem tworzenia ROD „otwartych”- ciągi komunikacyjne, pojemniki na odpady, oświetlenie ciągów komunikacyjnych, ławki, ławkostoły, siłownie plenerowe, monitoring, plenerowe gry edukacyjne (np. szachy);
- 25) organizowanie ogólnodostępnych wykładów, szkoleń i pokazów na terenie ROD;
- 26) budowa pilotażowej sieci stacji pomiarowych w zakresie pomiarów meteorologicznych (temperatura, opady atmosferyczne), ale również stanu i jakości powietrza, zwłaszcza w dużych miastach oraz miastach ze złym stanem powietrza;
- 27) udział w różnych wydarzeniach na terenie miast, gmin - targi wystawy, konkursy, festyny;
- 28) budowa i modernizacja ogrodzeń ROD chroniących przed dziką zwierzyną czworonożną;
- 29) budowa i modernizacja toalet publicznych;
- 30) budowa i modernizacja monitoringu terenu ogólnego ROD;
- 31) rekultywacja i remediacja terenu z nawiezieniem gleby i odzyskiem surowców lub energii lub unieszkodliwieniem substancji i materiałów nie nadających się do wykorzystania;
- 32) budowa, remont lub modernizacja ścieżek, budowa biologicznie czynnych ciągów ruchu i parkingów, to jest gruntowych lub umocnionych materiałami przepuszczalnymi (np. płyty typu jumbo, siatki, kratki).

C. Kosztem kwalifikowalnym zadań objętych grantem są również:

- 1) koszty pośrednie, obejmujące m.in. wynagrodzenie osób bezpośrednio zaangażowanych w zarządzanie projektem i jego rozliczanie, koszty obsługi księgowej, w tym koszty zlecenia obsługi księgowej biura rachunkowego, koszty ubezpieczeń majątkowych na potrzeby realizacji projektu (maksymalnie do 10% wartości udzielonego grantu), oraz
- 2) koszty przygotowania dokumentacji technicznej niezbędnej do realizacji zadania objętego grantem (maksymalnie do 10% wartości udzielonego grantu).